

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Stolbi trg št. 6. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 11.

V Ljubljani, 2. junija 1892

Letnik V.

Kaj je novega po svetu?

V *državnem zboru* na Dunaju imajo sedaj poslanci važne razprave o novem denarju. Kakor sedaj vse kaže, bode postava o novem denarju dobila večino v državnem zboru; polagoma se bo torej v nekaterih letih vdomačil zlati denar v našem cesarstvu. — Jasno še sedaj ni, ali bo ta sprememba državi v korist ali škodo, ker to je odvisno od prihodnosti; toda splošno prevladuje misel, da je stvar zelo drzna, premalo premišljena in prepovršno pripravljena. Denarni minister sam je priznal, da bi se morali davki povišati, ako bi neprimerno narasli stroški za vpeljavo novega denarja. Ako zlato poskoči v ceni, tedaj bo država imela velikansko izgubo, ki se bo seveda poravnala z novimi davki, a s tem se bodo le shujšale razmere v državi, ker davki ne smejo naraščati, ako hočemo, da bo vzlati kmetu mogoče živeti v naši državi. — Mladočehi se pritožujejo, da na novem denarju ne bo imena češkega kralja. Dasi pri denarju nobeden ne gleda, v katerem jeziku je pisan, vendar moramo priznati, da imajo Čehi do tega večjo pravico kakor Ogrji. Češka dežela je v državi najbogatejša ter plačuje primeroma tudi največ davkov, zato bi se morala država na želje češkega naroda bolj ozirati, kakor se to godi sedaj. Seveda Mladočehi so temu sami krivi, ker s svojo nespametno politiko hočejo z glavo skozi zid; doseči hočejo brez zaveznikov v državnem zboru svoje pravice, če tudi vedò, da je to nemogoče. Vedno zabavljajo; danes Poljakom, jutri konservativcem, kmalu zopet Slovincem v državnem zboru in tako odbijajo od sebe zaveznike, s katerimi bi bilo mogoče na krščanski podlagi uspešno in ugodno za vse narode vladati Avstrijo. — Zelo nespametno je torej, ako se tudi med Slovenci deluje za mladočeško politiko ter s tem razdvaja narod, ki ničesar bolj ne potrebuje, kakor jedinstvi in sloge. — Liberalnim Nemcem namreč od dne do dne rase predrznost in moč; vlada se vsled mladočeških agitacij vedno bolj

nagiblje na nemško liberalno stran in Slovenci bomo prid tem veliko trpeli, ako bodo slovenski liberalci kršili jedinstvo med našim katoliškim ljudstvom ter spodkopavali med njim veljavo cerkvi in škofom. — S tem bodo največ škodili našemu ljudstvu, ker mu bodo izsesali нравno, življenjsko moč. Nравno propali narod podjarmiti bo mogočnemu tujcu lahka naloga in na to delajo žalibog naši slovenski liberalci, nekateri vedoma, večina pa gotovo le nevedoma. Upajmo, da bo slovenski katoliški shod v Ljubljani vrvnal žalostne razmere med Slovenci, da bo združil vse rojake ki so dobre volje v skupno delovanje za prosep versko-nravnega in gmetnega napredovanja med Slovenci. — Na *Hrvatskem* imajo volitve v deželni sabor. Vlada silno pritiska na volilce, da bi volili vladne, magjaronске poslance; nasprotno volilce kar brez vzroka devajo pod ključ, zato da ne morejo na volišče. To je pri madjaronški vladi prosta volitev. — Zagrebškega nadškofa še sedaj nimajo, Madjari hočejo imeti svojega, papež se pa brani potrditi ga. Najbrže, da se bo stvar še zavlekla na veliko škodo katoliške cerkve na Hrvatskem. — Vseh *prebivalcev v Avstriji* je bilo po zadnjem ljudskem štetju 42.749.329 duš. Med drugim jih živi na Stajarskem 1.282.708, na Koroškem 361.008, na Kranjskem 498.958, na Primorskem 695.384. Po narodnostih je Nemcev 10.170.000, Čehov 7.140.000, Ogrrov 6.542.000, Poljakov 3.255.000, Rusinov 3.158.000, Srbov in Hrvatov 2.948.000, Rumuncev 2.625.000 in Slovencev 1.228.000. Ogromno večino imamo torej Slovani, a smo tlačeni, ker nismo složni. — Na *Ogerskem* se pripravljajo hude borbe zoper katoliško cerkev; ondi je marsikaj gnilega, zato treba viharja, da se zrak očisti. — Umrl je ogrski general Klapka, upornik iz leta 1848. Seveda so ga cesarju zvesti Ogrji pokopali z velikimi slovesnostmi! — Na *Italijanskem* so dobili nove ministre. Godi se jim pa zelo trdo. Skoro

da niso že padli, ko so se prikrat prikazali pred zbornico. Pravijo, da so med njimi štirje prostozidarji; čem preje se jim torej spodmaknejo stoli, tem bolje bo za deželo. — Francozi so imeli svoj *21. katoliški shod* v Parizu. Tudi to priliko je porabil papež Leon XIII. ter priporočil katoličanom, da naj priznajo republiko ter se na ustavni podlagi uspešneje bojujejo za pravice katoliške cerkve. — *Ruski car* je popotoval v Kopenhagen, da se vdeleži

zlate poroke ondotnega kralja. Nemci želé, da bi ob tej priliki prišel car tudi v Berlin, kakor je pred dvema letoma prišel nemški cesar v Petrovgrad. Francozi seveda bi bili s tem nezadovoljni, ker bi se tem potom zelo ohladile prijateljske razmere med Rusi in Francozi. — Poročila o lakoti na Ruskem so prejenjala; najbrže, da gosposka ne mara širiti takih poročil. — Rusi so slovesno obhajali 900 letnico odkar se je p kristijanila Volinija.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Cirknice, 24. maja. V nedeljo, dne 22. maja, je imela tukajšnja kmetijska podružnica svoj prvi letošnji občni zbor. Iz poročila podružničnega tajnika smo povzeli, da ima podružnica sedaj 62 udov. Napravila si je drevesnico, v kateri je zasajenih že 4000 cepljenih drevesec in čez 5000 vrbovih kolčev. V preteklem letu je imela podružnica 275 gl. doh. dkov in 358 gl. tr. škov, torej 83 gl. primanjkljeja. L. toš ima pa že čez 200 gl. primanjkljeja, ker je vreditev vrta mnogo stala.

Za cirkniško okolico utegne drevesnica biti velikega pomena, ker dosedaj je še prav malo sadnega drevja zasajenega. Niti za domačo potrebo ga ni zadosti. Sčasoma se ga boje pa gotovo nasadilo iz podružnične drevesnice toliko, da bodo mnogo sadja lahko še poprodali.

Napravila si je podružnica v kratkem času tudi že iz čistilni stroj in travniško brano. Res potreba je, da

podružnica vzbudi večje zanimanje za umno kmetovanje, kajti dosedaj je bilo kmetij-tvo silno zanemarjeno. Jedino za vožnjo lesa so se kmetje brigali, vse drugo je pa zaostalo.

Štajarsko. C. kr. okrajno glavarstvo za „Okolico Gradec“ je občinskim uradom razposlalo okrožnico, v kateri toži, da župani ne ravnajo prav, ako vzlasti od Velikenoči do praznika sv. Mihajela dajejo dovoljenje za godbo po gostilnicah, ker vsled tega gospodarji trpijo škodo. Mi pa pristavimo opombico: Namesto na plesišče naj človek svoj večkrat krvavo prislužen denar nosi v hranilnico, saj jo najdeš na vsakej pošti. Vsaki gospodar naj bi za svoje ime priskrbel si poštno-hranilnično knjižico; ako npr. iz Mozirja ide na sejem v Celje, naj knjižico vzame s seboj ter na celjski pošti vloži denar, ki ga je bil skupil za prodano blago, ob času potrebe pa ga izvzema

Listek.

Kaznovana predrznost.

Pust je bil v živahni stolici zelene Štajarske, v Gradcu. Že so se ga bili naveselili skoro do sita, ko je razposlal nazadnje še beneški poslanik, signor Foscarini, vabila na bal z italijansko maškarado. Priprave za veselico so bile velike: da je bilo več vrat, predrli so nekatera okna in pre naredili je za duri; ker so se bali, da bo premalo prostora, pristavili so k krasni palači še leseno zgradbo, v kateri so bili spodnji deli odločeni za kuhinjo, zgorenji pa za krasno dvorano in hodnik. Nalašč je prišel iz Laškega umetnik, ki je sobe okraševal in razsvetljeval; kuharje so dobili iz Laškega in Francoskega; najizbraniša jedila so bila pripravljena na mizah; godba je bila z Dunaja. Brez števila lučij je gorelo v palači, da je bilo svetlo, kakor po dnevju.

Gostje so bili že zbrani, le ene se ni bilo, katero so vsi pričakovali. Kar pridrdra voz, služabnik priteče naznanit, da se je pripeljala Amalija grofica Rajnaška. Kmalu nato vstopi sama; vsi občudujejo njeno lepoto, njeno krasno obleko; odločijo jej prvo mesto v dvorani. Grofica je bila kar prevzeta od veselja, ko je videla, da je ona prva med vsemi. Prilizovalci so jo kar obsipali s hvalo in častjo; zlasti pa se je sukal okrog nje tajnik

poslanikov, Fossetta, in si znal pridobiti njeno naklonjenost.

Splošno veselje je vladalo med gosti — kar zagrmil strel z grada; na levem bregu reke Mure je gorelo nekaj hiš z mogočnim plamenom.

Vsi gostje so skočili po koncu in so se gnjetli na ono leseno zgradbo, ki je bila pristavljena k palači; od tam namreč so ogenj dobro videli. Kmalu pa je bila lesena dvorana napolnjena z ljudmi. Kaj storé nekateri, ki niso mogli več noter? Ne premišlujejo dosti in hajdi pod streho, od koder se je še boljše videlo. Toda nenkrat počí tanki strop, lesteneč (luster), viseč na stropu, se odtrga in pade spodaj stoječim gostom na glave. Sveče, ki so padle z lestence, zažgó klobuke, obleko, cvetlice. Vse je začelo goreti. Gostje pa so prestrašeni zavpili: »Gori, streha se podira, pod nami se lomijo tla!« Nastala je velika zmešnjava. Eni so hiteli skozi duri zopet nazaj v palačo, drugi so jo udri po lesenih stopnicah dol, a stopnice so bile preslabe, vdale so se pod preveliko težo in se podrle in za seboj potegnile vse, ki so bili na njih. Čez eno uro so se gostje pomirili; spoznali so, da ni bilo take sile, le strah jim je šinil prehitro v kosti, pa brez škode vendar ni bilo: stiri osebe so bile mrtve, drugi pa bolj ali manj ranjeni. Amalija, grofica Rajnaška, zlomila si je bila roko.

Pripeljali so jo domov. Zdravnik je naznanil, da se bo roka kmalu zopet popravila in zacelila, ker je

na p ští v Mozirju. S svojim vzgledom naj gospodar deluje na družino: vsaki hlapec, vsaka dekla, vsaki otrok naj ima lastno poštnohranilnično knjižico. Najnižji znesek, ki ga na pošti lahko vložiš, je cel h 5 kr., t. j. pet krajcarjev. Nikar ne zapravljaj, ampak varčuj! — Okoli Radgone so minolo leto tatje vznemirjevali posestnike. Orožniki in domače patrole niso mogle zasačiti dolgoprstnežev. Vsled tega je gosposka poklicala vojake na pomoč. Ker se je dozdevalo, da hudobneži prihajajo čez Muro z Ogr-kega, začele so stvar preiskavati oblasti ogerske. Tamošnji orožniki so pod ključ spravili okoli 120 oseb in še imajo baje precej upanja za bogatejši lov. Naši vojaki so vsled tega zapustili Radgonsko okolico. — Gosp. Irgl, nadučitelj v Trebovljah, je po opravih prišel v Maribor. Tukaj ga je nepričakovano našla smrt. Bog mu daj dobro! Občinski odbor v Nošincih je za častnega občana imenoval g. Gabrijela Postružnika, dosluženega „vzlednega učitelja“ v Ljutomeru. S tem imenovanjem je občina poslala tudi samo sebe. — Roman Bezjak, vžitinski uradnik ali „dacar“ v Ribnici je nekega dne izginil, da nisi vedel, kam. Onidan se je pa pri policiji na Dunaju predstavil z naznanilom, da je svojemu gospodarju napravil 170 gl., razven tega še v Ribnici zapustil dolga 310 gl. — Od Vojnika se nam piše, da so tamošnji vinogradi bogato nastavili, ali po nižjih legah je meseca januarija trta nekoliko pozebla. — Zeleznico Poljčane-Konjice bodo začeli delati še letos. Proga, 15 kilometrov dolga, veljala bo okoli 350 tisoč goldinarjev, t. j. za jeden kilometer pride 23.330 gl.

Od Pohorja. (Baron Goedel-Lannoy.) bivši slovenski poslanec. je dne 21. maja v Mariboru umrl, star 73 let. —

grofica še mlada in močna. Prihitela je k bolniški postelji Amalijini tudi teta njena, pobožna gospa Doroteja, z namenom, da bi bolnici stregla kakor mati. — Amalija je hotela kaj brati; teta jej je ponudila svoje bukve, življenje svetnikov in druge svete knjige. Amalija pa je vihala nos, teta pa jej je z nova priporočila, naj bere kaj pobožnega, ker tako branje človeka najbolj tolaži v bolezni.

Amalija je molčala. Brala je raje druge knjige. Tajnik Fossetta jo je namreč večkrat obiskal in prinesel sabo raznih romanov in malovrednih povestij in pa novic vse polno. Za take stvari je marala grofica Amalija, življenje svetnikov jej ni dišalo. Teti je to sevó hudo délo; toda kako se je oddahnila, ko čez nekaj dni napové zdravnik, da mora Amalija za nekaj časa iti na deželo, ven iz mesta. Poslovala se je torej od priliznjenege tajnika Fossetta, obljubivšega jej večno zvestobo in odpotovala je, ker starišev ni imela več, k stricu svojemu in varuhu na grad Lankovec.

Stričeva pobožna hči Hildegarda prišla jej je na proti prav do križa, stoječega pred Lankovcem. Bil je pa križ ves na novo pobarvan in okrašen, in venci viseči na njem so pričali, da je morala biti tukaj kakšna slovesnost.

»Kaj pa ste imeli tukaj?« vprašala je Amalija.

»Molili smo za te, zvedevši za tvojo nesrečo, in zahvaljevali smo Boga, ko smo slišali, da si ozdravela.«

Ljudstvo ob nemški meji se je v národnem obziru precej težko prebudilo. Leta 1861 so svetli cesar del svoje oblasti odstopili državljanom tako, da si zanaprej ljudstvo postave dela samo. To postavodajalno pravico davkoplačevalci izvršujejo skoz svoje zastopnike ali poslance v deželnih zborih za posamezne dežele, pa v državnem zboru za celo državo ali cesarstvo. Pri prvokratnih volitvah si je kmetsko ljudstvo na slovenskem delu Štajara za poslance izbralo same Nemce, ker še se večina volilcev ni zavedala svoje slovenske matere. Kmetje še namreč niso prebirali časnikov, da bi se iz njih zamogli naučiti poznavati samega sebe in svoje državljanske dolžnosti. Duševno temoto, t. j. nevednost in nezavednost ljudstva je znal porabiti naš nasprotnik. Ali sčasoma začelo se je jasniti. Med izvoljenimi Nemci je bil jedini sedaj že pokojni poslanec Herman, ki je kot sodnik imel srce za pravico in torej srce tudi za Slovenca, kateremu razvetajoči se nemški „liberalizem“ ni privoščil pravice, katero Slovincem nemški „liberalci“ kratijo še danes. Pravicoljubnega gospoda so vrli kmetje okoli Ptuja pri poznejših volitvah iz hvaležnosti zopet pošiljali kot slovenskega poslanca v Gradec in tudi na Dunaj. Po drugih okrajih so pa kmetje začeli slovo dajati Nemcem, ker so sprevideli, da njihovi zastopniki vlečejo z nemškimi in Slovincu neprijaznimi „liberalci“. Vsled tega so v deželni in v državni zbor prihajali samo slovenski misleči poslanci. Le v Mariboru je trajalo okoli petnajst let, da so slovenski kmetje v deželni zbor izbrali Slovenca, namreč gospoda dr. Radaja. Od tistega dne se je število „nemških“ glasov vedno bolj skrčilo tudi tam pri volitvah, bodi že za deželni ali za državni zbor, v

»Prav ste storili, da ste molili«, odgovorila je Amalija smejoč se, »kajti jaz nisem mislila niti na molitev niti na zahvalo. Zahvaljujem vas za to prijaznost, toda ne pričakujte od mene, da bi tudi jaz molila za vas.«

»Komaj si ušla nevarnosti«, pristavi Hildegarda, »pa si že zopet prav tako trdovratna in brezbožna, kakor prej.«

Amalija se zaničljivo posmeje. Hildegardo pa zbode ta zasmeh, da reče: »O nikar se ne norčuj z usmiljenjem božjim«. Dalje pa ni govorila, ampak je molčé šla poleg nje do grada.

Čez dva dni je prišel tajnik Fossetta, in Amalija je začela zopet kakor prej živeti. Nekega dne padla je Hildegarda na kolena pred njo ter jo s solzami prosila, naj vendar gre v sé in se obrne zopet k Bogu. Kakor bi jo bil gad pičil, skočila je Amalija po koncu. »Poberi se od mene, neznosna neumnica«, zavpila je srdita ter šla v svojo stransko sobo. Hildegarda pa je vstala ter s povešeno glavo bežala vën.

Uro pozneje je šla Amalija mimo Hildegardinega stanovanja ter slišala notri več molečih ženskih glasov. Radovedna je vstopila in videla stara cerkvena ključarja in nekatere kmetske žene in dekleta, ki so na tleh klečale in molile, med tem ko je Hildegarda na mal Marijin kip, splošno češčeno, čudodelno podobo lankovsko, devala oblačila vezena z zlatom in biseri.

»Kaj vidim?« — zaklicala je Amalija — »ali ni ta Marijin kip iz cerkve?«

okrajte ali v občinski zastopništvo. Pri volitvah v državni zbor je še-le leta 1879 na volišču v Mariboru prvotna propadla nemško-liberalni kandidati ter je zmagala slovensko-konservativna stranka in kot slovenski poslanec je v državni zbor odšel gosp. baron Goebel. Na Dunaju zastopa je kneziško ljudstvo za volitveni okraj Maribor-Bistrica Kranjske-Muravberg-Slovenjgradec. Prišel je tudi v državn

zbor v Gradcu, kamor so ga zvali g. dr. Ladaja in odposlal slovenski kmetje okraja Maribor. Pri volitvah je čast občine in državnozborniškega poslanstva odstopil mlajšemu gospodu, namreč profesorju in posestniku Rabiču. Baron Goebel bil je švedoljuba in druga črna Svetila mu veina luč!

Cerkev in šola.

↳ Sola ↵

(Daje)

§ 1. Če naj nadzoruje v šoli krščanstvo 1884?

Preden šola in § 1. šolskega zakona, katerega je navedel častni gospod cesarski namestnik, da je izročeno nadzorstvo nad vsim šolskim življenjem. Če kod ima država pravice vrhovno nadzorovati šole ali pri veronauku? Ista oblast je ustanovi gospod Kristus: duhovno in svetlo oblast. Cerkev visoko čista svetlo oblast. Apostelj pravi: Vsaka duša pokoret gospodu in siest ne zaradi kazni, in strahu, marveč zaradi vesti. Nun vsen je zmina beseda gospodova: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ Ako stoj kdo zvesto na strani države in ponovno, gotovo so te katoliški duhovniki in katoliška cerkev. Toda država vsenoglednost ga-če in vrhovno nadzorstvo nad vero ne moreno nikdar priznati, nikdar in

niger ne moreno priznati, da je država najvišji sodni tudi nad verskim stvarmi, najvišji sodnik katoliške cerkve, najvišji učitelj, prvi ugledni, najvišji nadzorstvo. Učenik i študi notrene obnove, ako bi morala kdo kaj dvomiti, da je to v § 1. zakona z dne 25. maja 1884. Glas se: „Najvišje vodstvo in nadzorstvo nad vsim potikom in tuzjo pristoj državi in je opravičeno za te postavne posebnosti obnove.“ In § 2. polni likrali pravi: „Isti šole za te pravice nadzorstva se prepusti osištovanju, vedno in neposredno nadzorovanje veronauka duhovni cerkvi.“ § 2. puška torej v polni moči § 1., da pripada vedno in nadzorstvo tudi nad vero življenju. To pa je glavna točka, ki je med drugimi najpola papeta Pija IX. največje spremna, da je ugovarjal tudi šolskim zakonom, zoper to točko so se pritoževali neprenehoma vs avstrijski šole soglasno, gospodje! Ta obnovei sam po sebi popolnom taj krščanstvo. Kristus gospod nadzorstva nad vero in

»O da.« — odgovorila je Hildegarda, »častni oboje franciskani so mi ga izročili za te čas, ko pomislajo pravi: ali taja, da ti oblačice najj denem. In pa tudi zunanjo cerkve in brez časti, zato molijo i duhovni ljudje našaj.«

»Pogledati moran vendar in duhovno podoba od blizu.« rekla je Anaija in vzela knjigo v roko. »Ti si torej.« — govorila je dalje, smije se. — »ti si ista, od vseli občema in obiskovana podoba Marijina.«

Kledeč ljudje se niso dal moliti. »Zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov.« molili so pobožni dalje.

»Toliko da bi ti premogla, ko si tako majhna.« norčevala se je in rogala Anaija. — »Ta je ti podoba iste prebuzene Device, katere prebiva v nebesih, in katero mi častimo in ne pomnož klicenit.« zavrne jo Hildegarda.

»Tolaznica zaslužiti, pomoč kristijanov, za nas Boga pros.« molili so pobožni knetiški ljudje dalje.

»Ti miha tolaznica in pomočnica, saj ti bodo pošli zaklad za tolike prošilcev.«

»Kraljica angejev, za nas Boga pros!«

»Kraljica gje, gje, nazadnje bi te morala se čestiti!«

»Ne zanicaj Marije, Anaija.« zaklicala je Hildegarda nevojna, »prosim te, zapusti nas.«

»Ne bodi tako otročja, saj grem takoj, je za spomin moran podobici nečaj narediti, da bi nosila na sebi sief male hudobnosti.« Predno je Hildegarda mogla ze-

paziti in ubraniti, preboda je bila Anaija: »glo bog Marijmena spodnje usnice, da se je poznalo na tej kakor praska.«

»Za bozjo vero, kaj čelna?« — zapirala je Hildegarda — in je iztrgala podobico iz rok. Nevojna sta se vzdignila ključarja od tal, zenske pa so obmolknile: molitvijo.

»Ne zametite mi te male posebnosti, za katero vsi kraljčica mi ne ve. Ona se za mojo razposajenost men prav toliko, kakor za vašo molitev.« Beks in besede je Anaija zapustila sobo.

Ti poboje igro je vse gluboko utrlilo, vsen so suite solze v obeh. Hildegarda jih je ozalila, kakor v vedeh in znaia, in izpodbjevala jih je, naj Marije čast se gorečnise. Na novi običen knj Marijo pa so položili v lepo pietent kosarico, zagrnjeno s tambov in nesl so jo zopet nazaj v cerkev med skrentno molitvo.

»Ja nimamo tako dohrega gospodarja in da ima gospodar angejske pobožne hčere Hildegardie, hotel bi hudobni zenski in bogoklenstvo drugoder popačiti. Pa bozji rok gotovo ne uide«, tako so govorili razžaljeni ljudje.

In Anaija res ni usla previcni roki bozji. Drugo jutro, ko je prišla zapustkovati, imela je na spodnji usnici malo lisa, ki se je bila naredila vsled nenadnega vnetja. Svetoval se ji začna nebolna zdravilo. Zastoj. Leta je je peka kakor ogenj, in drugo jutro je bila lisa

izročil državi, ni rekel cesarju, ne Pilatu, ne Herodu: „Glejte tudi na mojo vero, katero sem ustanovil, in dobro pazite nanjo,“ ampak rekel je apostolom: „Pojdite po vsem svetu in učite vse narode, učite jih vse spolnovati, karkoli sem vam zapovedal.“ Teh odstavkov §§ 1. in 2. ne more torej lahke vesti priznati noben škof in noben katoliški kristijan. Te odstavke je treba premeniti. Vém, tukaj v deželnem zboru ne moremo tega premeniti; nimamo zakonite oblasti za to, moramo pa neprenehoma klicati, dokler nismo uslišani, in ne izgine iz avstrijske zakonodaje zakon, ki taji krščanstvo in katoliško cerkev.

Oglejte si sedaj to posebnost bliže. Država si pripisuje najvišje nadzorstvo; taista država, ki sama pravi: Jaz nisem ne mrzla, ne gorka, nisem ne judovska in ne krščanska, temveč sem — brezverska. Nadalje more postati po zakonu vsak državljani učitelj, naj ima kaj vere ali nič, naj ima to ali drugo vero. Vsakdo more dobiti državno službo, torej more biti vsakdo, tudi jud, da, celó pagan nadzornik pouka katoliške vere. Kako strašna nezmisel je to! Ali bi bilo mogoče pripustiti, da bi se sestavil v državi odbor, ki bi se posvetoval o izključljivo avstrijskih državnih stvaréh, vladni odbor, v katerem bi bili n. pr. sami Rusi, Francozi, Prusi, Labi itd., in ta odbor naj bi konečno določeval o avstrijskih zadevah? Vse naše domoljubje bi se uprlo proti takemu poniževanju naše domovine in naše države. Prav tako se mora upreti srce katoličano, ako vidi, da obstoji zbor posvetnjakov (neduhovnikov), ki odločuje o verskih, cerkvenih stvaréh. Deželni šolski svet naj torej odločuje v pouku v verskih in npravstvenih resnicah in v bogočastju, in sicer z večino

glasov. Večina šolskega sveta torej odločuje, ako pride do tega, ali se kaj zлага s katoliško vero ali ne. On naj odločuje, ali se kaj sklada s katoliškim npravstvenim naukom ali se ne sklada itd. Prepričan sem, da se taki slučaji ne prigodé pogosto, a vendar so se že prigodili. Govorim o načelu.

Visoka zbornica! Znan vam je tak dogodek iz l. 1884. Katoliški učitelj je žalil katoliško vero sebi izročenihi otrok. Škof, moj prednik blazega spomina, ki je ráz to mesto govoril tolikrat o šoli, izjavil je, ta učitelj se je pregrešil proti katoliški veri otrok in škof se je pritožil pri deželnem šolskem svétu. Ta pa je odločil: „Ne, učitelj ni žalil vere otrok.“ Kdo je odločil v tem slučaju o veri in verstvu? Ne škof, temveč šolska oblast brezverske države. Kaj tačega ne more dopustiti noben škof, tudi v prihodnje ne. Ako bi torej slavni deželni šolski svét tudi sedaj tako odločil, moral bi se tudi jaz temu upreti. Moja vest bi me silila v to. Ta uradna oblast deželnega šolskega sveta v konfesijonalnih, verskih stvaréh je tedaj že sama na sebi nekaj čudnega, kakoršnega menda sicer na celem svetu ni. O verskih, katoliških stvaréh naj govore ljudje, katere imenuje brezverska država in so poljubne vere ali pa tudi celo nobene vere nimajo; besedo imajo judi, protestanti itd. A vzemimo tudi, vsi možje, ki sedé v deželnem šolskem svétu, bili bi vrli katoličani; vendar ne more dovoliti cerkev in škof, da bi bil ta zbor sodnik v zadevah vere in npravnosti. Častiti gospodje vedó vsi, zakaj. Nekaj izvrstnih odvetnikov imamo med nami, ki svoj posel prav izvrstno opravljajo kot odvetniki. Vzemimo, da bi imeli cel zbor odvetnikov; gotovo je, da poznajo ti gospodje

kakor rana, in ta rana se je vedno večala, ker je žgoč strup razjedal meso. Amalija je bila bleđa kakor smrt in je povedala, da je že dve noči trpela huđe bolečine. Pisala je Fossetti, naj pride takoj prihodnji dan in pripelje seboj onega spretnega ranocelnika, ki jej je bil ozdravil roko. Ranocelnik pa je prišel sam in prinesel pismo od Fossette, v katerem je naznanil Amaliji, da odpotuje v Genovo.

Ranocelnik je preiskal rano, ki je bila vedno hujša, in je zapisal zdravila.

Čez štiri dni, ko je zopet prišel, videl je, da je rana še globočja, in zato je menil, da jo bo treba rezati in žgati z razbeljenim železom.

Amalija se je prestrašila, da bi bila skoro omedlela. »Za Boga, kako mi hočejo obraz izpriditi! — vpila je in letala po sobi kakor nora. Zdaj je ranocelnika imenovala mazača, zdaj mu je obetala kraljevo plačilo, če jo obvaruje popačenja njenega obličja.

Toda bolečina se ni zmenila za nobeno zdravilo. »Tako mlada, tako bogata, tako ljubljena, in vrh tega še nevesta — in tako nesrečna!« Tako je obupavala Amalija; Hildegarda pa je jokala. »Pusti bogastvo, pusti lepoto in možitve! — prosila je Hildegarda — »pa boljšaj se!«

»To je tolažba« za oglodane kosti,« zavpila je Amalija, »ne pa za cvetočo nevesto, ki je polna življenja,

ki ima le to nesrečo, da jej nevednež-zdravnik ne zna odpraviti niti male bolečine. Pa naročila sem, da pride jutri šest najiminitniših zdravnikov iz naše stolice.«

Zdravniki so prišli. Posvetovali so se, pa prišli so do istega sklepa, kakor ranocelnik. Rana je bila razjela že en del ustnice. To se ni dalo več popraviti. Spoznali so za najbolje, če rano izrežejo ali izžgo.

Zlo je vidno rastlo. Ko je Amalija bila tako vedno čmernaša vsled svoje nezgode, zasveti se ji nekoč nova misel v glavi. »V ustnico«, zavpije — »zbodla sem kip Marijin, in na istem kraju moje ustnice je začelo mene peči in razjedati. Hildegarda, Hildegarda!«

Prišla je.

»Prav si imela,« reče jej Amalija, »da si se prestrašila, ko si videla mojo razposajenost proti mali Mariji. Strašno me je kaznovala.«

»Ne ona, ampak Bog, ki se ne dá zaničevati v svojih svetnikih, on ti je poslal poskušnjo.«

»Glej, tebe ima mala Marija gotovo rada,« reče Amalija. »Pojdi k njej, prosí jo, prinesi jej darov, obljubi ji se več, dà, verovati hočem v njeno mogočnost, nič več je ne zaničevati, le ozdravi naj me.«

»Kako pregrešno govoriš,« dé na to Hildegarda. »pošlji po mašnika, spravi se skesano in spokorno z Bogom in pristopi k mizi Gospodovi, da se združiš z njim.«

veliko boljše zakon, kakor morebiti kak prav mlad sodnik, ki je ravno napravil pravoznansko izkušnjo za sodnika; in vendar vsi skupaj nimajo oblasti soditi, ker jih ni nikdo pooblastil za sodnike. Podobno moram reči tudi o deželnem šolskem svetu. Tudi ako bi bil sestavljen iz samih svetnikov, vendar jih ni pooblastil nikdo, da bi sodili in odločevali o verskih stvaréh. Država ne more dati tega pooblastila, ker ga zakonito sama nima. Nikdo ne dá česar sam nima. Le cerkveni gosposki je dal Kristus pravico, dolobevati in soditi o veri in pravosti. Katoliška cerkev je popolna, od državne oblasti pravno čisto neodvisna družba, ni morebiti del države, za kakoršne veljajo n. pr. v raznih evropskih državah protestantske ločine, ki to pripuščajo. Katoliška cerkev je prosta in neodvisna hči nebeška, ustanovljena od Boga in človeka Jezusa Kristusa, ima vse lastnosti popolne družbe, ima svoje učitelje in duhovnike, ima pa tudi svoje sodnike in se ne more tem lastnostim nikdar odreči. Noben škof ne more torej odobriti sestave našega deželnega šolskega sveta gledé na njegovo resnično oblast v verskih stvaréh!

Podobe iz življenja.

(Dajje)

17. Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

Odrgala je mlada žena srobot, ki se je držal stare bukve, da bi povezala nabrano beršo. Nje lice je blede, oči zaplakane. Sedemleten sin stoji pred njo.

„Mama, kdaj pridejo atej? Koliko časa jih že nisem videl!“

„Čudež hočem imeti, ki bi me rešil, zdravila za vest ne potrebujem; moja vest je mirna; nemir in žalost mi dela le spak, ki mi pači obraz.“ — — —

Prišlo je pismo iz Genove. Fossetta je v njem obetal, da dospe osem dni pred poroko. Štiri strani pisma so bile polne sladkih nad. — „O, kakšno boš dobil svojo Amalijo!“ vzdihovala je nevesta in vse to zaradi male razposajenosti, katero sem storila kipu! Ali naj počakam, da bom gledala tvojo prestrašenost, tvoje žalostno osupnenje? Ali naj vidim, kako boš bežal pred popačeno podobo mojo? Ne, te sramote ne prenesem. Umreti hočem. Kakoršno me je zenin videl, tako naj me vidi zadnjikrat. Objokovana hočem biti od njega, ne pa s studom obžalovana! Glej, Hildegarda, toliko poguma imam še, da hočem prostovoljno umreti in sama hočem ukazati, kakšen mrtvašk oder in mrtvaško oblačilo naj mi napravijo.“

„Amalija, hudoba te hoče s tvojo ošabnostjo pripraviti ob srečno zadnjo uro in ob zveličanje. Imej raje boljši pogum, živi v trpljenju, in odpovej se posvetnosti in skrbi le za dušno zveličanje. Če začneš spokorno živeti, lahko umrješ še kot spokornica.“

„Pusti mi moj pogum,“ rekla je na to Amalija, „ni mi ga dala tvoja mala kraljica, ki se tako strašno maščuje nad menoj, ampak imam ga sama od sebe. Jaz zaničujem svet in njegove modrijane, njegove razsvetljence in pobožne duše, nič ne maram slišati o njih

Materi zdrhté ustnice in solze se ji uderó po obrazu.

„Tvoj atej se vrne kmalu, le počakaj! Saj ni dolgo, kar naju je zapustil!“ teši dečka.

„Kaj jočeš, žena?“ zazveni miloben glas.

Lepa kneginja iz grada stopi pred nekoliko uplašeno dvojico in upré veliko modro okó vanjo.

„Menila sem, da ste preprosti ljudje vedno srečni in veseli.“

„Visoka, milostna gospa, nismo ne. B-čem lahko, da boljšega gorja ne morem misliti, kakor tlači meo poslednje dni.“

„Razloži mi svojo nesrečo odkrito, kakoršna je in kakor jo občutiš. Dedek je tvoj, kaj ne da?“

„Da, moj. Predvčeranjem me je brez slovesa zapustil moj. Zamán ga pričakujem uro za uro, po noči in po dnevu. Ne vrne se od nikoder.“

„Saj ni dete, da ne bi znal domov, in ne hudobnik, da ne bi hotel!“ méoi plemkinja.

„A v meni rojé strašne slutnje. Nekaj tednov sem je pohajal tako zamišljen po hiši in zavrtih. Tudi vém, zakaj. Delal je nedaleč v tovarni, pohabil si tam nogo, in nedavno zgubil delo, ker je ondotni tovarnar odpustil vse delavce. Največ imava ob bajti, a kako naj živiva ob suhi zemlji, ko je nimava s čim oploditi? Nobena ženska ne bi mogla v taki stiski utrpeti moža. Tudi jaz ga ne morem.“

„A kake slutnje ti rojé po glavi?“ vpraša kneginja.

„Kake slutnje? Moj Bog, saj si ne upam ziniti. Bojim se, gospa, da bi si mož ne storil zlá. B-račl oa

naukih, tolažbah in čudežih. Svobodna hočem biti do smrti.“

Amalija je zapustila žalostno Hildegardo samo; nobene zdravniške pomoči ni hotela več; poslala pa je po kiparja in voščarja, in po lepotičarico iz Gradca; dala je po sliki upodobiti svojo glavo in roke v vosku, pa vse v mrtvaški bledoti. Lepotičarica jej je morala preskrbeti mrtvaško obleko; tapetnik je dobil nalog, naj ozaljša mrtvaško sobo in postavi mrtvaški oder. V desetih dneh bi moralo biti vse dokončano.

Kmalu po tem ukazu zgrabila je Amalijo huda mrzlica; obraz je bil zareč kakor ogenj in je otekel, da ga ni bilo poznati; na životu so se prikazovale rudeče lise, ki so pa hitro dobile višnjevo barvo. Bile so znamenja prisada. Hildegarda je mnogo molila in tudi druge prosila, da so molili z njo pred čudodelnim kipom Marijinim.

Blizal se je dan, ko so imele priti iz Gradca vse naročene stvari: voščene podobe, mrtvaško oblačilo in oder. Po silovitem nočnem dežju je bila voda Rainah stopila čez bregove in težki voz se je prevrnil v so-teski pri Krems-u v sumeče valove. Povedali so Amaliji to novico prav rahlo.

„Tudi to mi je zabranjeno“, sepetala je, „kakor beračico me hočejo spraviti s svetá.“ Hildegarda je bila prosila župnika Edelschrott-skega, naj pride bolnico malo obiskat. Izbrala si je bila tega, ker ga je Amalija

ne bode. Poznam ga. Najeti ga nihče ne mara, ker sleherni misli, da ga ovira pobabljena noga. In občuten in hiter je takó.“

„Kje imate svoj dom?“

„Oni kraj vrha v vzdolju tega hriba. — Velik križ je tudi, da ne morem zdaj dečka nikdar samega pustiti, kadar se količkaj oddaljim z doma. O, koliko mi je prebiti!“

Zena pokrije obraz z rokami in polglasno zaihti. Kneginja se ozrè nánjo, potem pa pogleda na tla, kakor bi nekaj premišljevala. Čustvo milosrdja jo presune, da se strese.

„Žena,“ reče, „vzemi, kar imam slučajno seboj! To naj hrani tebe in sinka, dokler se mož ne vrne. Utolaži se! Hrana, obleka in stanovanje so človeku prve stvari, brez kojih mu ni življenja. A niso vse. Vedi, solzna žena, in zapomni si: tudi pod najjajnim odelom utriplje včasih nesrečno srce, tudi pod krasnim šapljem (diadem) se drevé obupne misli in iz bogato opremljenih dvoran hodi ta in oni mirú iskat v tihi gozd. Kar vzemi!“

V rokah žlahtne dobrotnice zablisnejo zlati in se počasi vsujejo na rósno dlan hvaležni ženi. Ubožica vsa osupla spravi denar v krilo, prime kneginji roko in jo poljublja in s solzami kropi.

„Hvala, hvala! Plačaj vam dobrotni Bog!“

„Brž, ko se vrne tvoj mož, pridita k meni v grad! Gotovo dobodeta kako pripravno delo. Ne morem si namreč misliti, da bi se pridnih rók ne dalo živeti.“

Kneginja stopi po stezi naprej; ljubeč nasmeš odslóvi ženo. Pobere srobot s tál, ki ga je izpustila prej iz rók, in se ozrè. Dečka nikjer.

S nek se je ustrašil visoke gospe. Skril se je za materino krilo, potem pa vedno hitreje pobiral korake

še dokaj trpeti mogla zbok njegove veselosti. Prišel je in Amalija ga je sprejela z zadovoljnostjo. Precej časa se je govor sukal le o splošnih stvareh; a govorila sta vedno tiše; Amalija je imela župniku toliko naročiti, on pa marsikaj povprašati. Slednjič so drugi zapustili sobo. Hildegarda je šla v svoje stanovanje, padla na kolena in s solzami prošila blagoslova za to uro, v kateri sta se nebó in pekel tako rekoč zadnjikrat vojskovala, čegava bode duša Amalije. Milost pa je zmagala. Čez dolgo časa je župnik prišel iz bolniške sobe in je velel, naj hitro pride kak oče frančiškan s sv. popotnico. Ura je bila polnoči. Amalija je bila zelo presunjena in je prejela sv. obhajilo z zaprtimi očmi, iz katerih pa so tekle solze kesanja. Ko je oči zopet odprla, zagledala je Hildegardo poleg postelje. Podala jej je roko: »Odpusti mi in moli za-me!« Poslovala se je še od strica in domače družine: »Ah, molite za-me, ker nisem vredna velike milosti, katero mi je skazal Gospod.«

Ko se je delal dan, bila je Amalija v zadnjih izdihljajih; kmalu po solnčnem vzhodu je ni bilo več; — kazen za greh je bila pretrpela!

nizdolu. Kar ga je prav za prav tako hitro odnašalo od matere v stran, to so bile črne in rudeče jagode, ki so vee splaz in bobótno rastle preko lahko nagnjene rébri. Davi je použil kós kruha in poslej nič več. Ni čuda, da je hlastno zobal borovnice.

Dospé do peščenega jarka, katerega so izkopali bodo-urniki. Tudi danes še teče voda v dol, a dokaj mirnejša in čistejša. Ob jarku sedi na grčavi ostrvi, ki veže brega, mož. Z desnico podpira upali obraz. Sam in molčé sedi in obup mu razjeda srce. Otrok ga uzré, a se ne ustraši. Sij veselja obsine nedolžna lica, skoči k možu in vsklikne: „Atej, atej!“ Očetu pa se zmračí oko, strani hoče odriniti sina, ki se mu približa do kolen, a ko položi roko na ramenca, ne čuti več moči, da bi odpodil od sebe rodno dete.

„Kako prideš sem? Pojdi domov! Vrni se, od koder si prišel,“ dé mu trdo.

„Idiva skupaj, atej. Mama vas čakajo in prej-le so jokali, ko sem vprašal za vas. Idiva!“

„Ciril, le pojdi in pusti me samega! Ti ne veš, zakaj sem tu in nisem doma,“ odpravlja oče otroka, mečeje govoreč.

„Sam ne grem, atej. Vi morate iti z menoj! Kaj pa ste mi prinesli iz mesta?“ Reki seže sin očetu v žep in predno se oče zavé, kaj mu otrok hoče, izvleče le-ta iz žepa — vrveco. Ko jo delavec zagleda, vztrepeče. Iztrga jo iz majhnih ročic in poljezno pol plašno potisne nazaj v žep.

„Jaz pravim, da pojdi odlo!“

Ciril se zgane, ko čuje gromovit ukaz. Meziniec položi na spodnjo ustnico in milo zaplaka.

Oče se zakesa trdih besed in potegne ga k sebi, tešéč:

„Ne jokaj, Ciril! Mama bode skrbela, kje si. Pojdi domov, da se ne zanočiš.“

Deček se brž utolaži. Stopi očetu med kolena in poboža mu z ročicami lici, dejóč: „Atej, vi me nimate več radi.“

Mož se spomni, kako ga je tako odslavljal in pozdravljaj Ciril nekaj, ko je še hodil v tovarno in prihajal iz nje. Neizrecna bol objame njegovo dušo. A se pomiri in nenadno vpraša:

„Ciril, ali si lačen?“

„Lačen, atej.“

„Kdo ti bode rezal kruha?“

„Atej ali mama.“

„In kdo ga bode dajal nama?“

„Bog. Saj moliva vsak večer in vsako jutro z mamo v postelji: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

Kaj se je zgodilo v očetovem srcu ta hip, kdo vé in more popisati! Vstane, vse telo mu zadrhti, kakor bi ga zapuščal hudi duh. Krepko vrže vrveco v potok. Cirilu ovije roke krog vratu. Solze mu zagnejo poglede. Beseda mu zastane v grlu. In ko poide nekaj smrtno-tihih trenotkov, izvije se očetu še le glas: „Dete, rešilo si me smrti in greha!“

Tedaj začujeta klic skrbne matere:

„Ciril, kje si? Oglasi se!“

„Mati naju kličejo,“ opomni Ciril. „Idiva ji navzgor naproti!“

Na steti se srečajo.

„Žena, odpusti!“ ogovori jo mož.

Primeta sinka vsak za eno roko in nema odideta nizdol domov.

Ko zvečer trudni Ciril zaspi, razodene žena, kaj se je menila s kneginjo, kaj ji je podarila in naročila. Mož pa razkrije nji, kako je kanil sam sebe končati in ga je smrti rešil Cirilov glas.

Pokoj hladne noči je objel goro in kočo. Pokoj je objel po dolgih bridkih dneh tudi srca v koči.

A. Medved.

Razne novice.

(Prvi slovenski katoliški shod.) V zadnjem času je prejel osnovalni odbor za prvi slovenski katoliški shod mnogo naznanil, katera spričujejo, da se zanimanje za katoliški shod vedno množi po raznih slovenskih kronovinah. Vlasti pa je osnovalni odbor razveselilo milostno pismo prevzvišenega našega metropolita, nadškofa goriškega dr. Alojzija Zorna. Med drugim pravi prevzvišeni v svojem pismu: „S posebnim veseljem sem prebral pismo, ki mi je došlo od sl. odbora za prvi slovenski katoliški shod. Taki shodi so dandanes ne le nad vse koristni, ampak nekako neobhodno potrebni, da se katoliškim načelom pripomore k zmagi v javnem življenju. Zatorej pohvalno priznavam blagi trud vrlih katoliških mož, ki so se zbrali v ta namen in si prizadevajo, da bi imel katoliški shod v Ljubljani sijajen vspeh. — Dal Bog, da bi ta vzvišena ideja prešinita tudi moji pastirski skrbi izročeno ljudstvo! Zatorej podeljujem velekatoliškemu podjetju svoj višjepastirski blagoslov, želeč, da bi nameravani shod tudi za mojo vladikovino donesel obilo sadú. Nič bi me ne moglo bolj veseliti, nego ako bi se tudi moji verniki tako duhovskega i svetnega stanú mnogobrojno udeležili tega shoda. — Da sem pa nekoliko zakasnel z odgovorom, je krivo, ker sem želel to velevažno katoliško zadevo predložiti svojim konzistorijalcem v posvetovanje. Kakor se ni dalo drugače pričakovati, so tudi oni idejo nameravanega katoliškega shoda v Ljubljani radostno odobrili.“ Gotovo se bodo Slovenci jednako iskreno razveselili teh milostnih višjepastirskih besed prevzvišenega našega metropolita; kakor se jih je hvaležeo vzradoval osnovalni odbor. To pismo je osnovalnemu odboru priča, da je izpolnjen za ugoden vspeh katoliškega shoda prvi pogoj, da se namroč vse priprave vršé pod vodstvom in s pritrditvijo od Boga nam postavljenih višjih pastirjev, naših škofov. Potrjeni z višjepastirskim blagoslovom prevzvišenega metropolita, se bodo osnovalni odbori po vseh slovenskih kronovinah tem živahnije in vspešneje trudili, da se to velekatoliško podjetje izvrši častno za verne Slovence! — Z Vrhnike se nam poroča, da se je ondi osnoval lokalni pripravljalni odbor 15 članov, kateremu načelnik je prečast. gosp. dekan Koprivnikar, namestnik pa g. Simon Ogrin, slikar in posestnik na Vrhniki. V kratkem bodo napravili javen shod za Vrhniko in okolico. — Iz Šmarija pod Ljubljano se nam poroča, da je bil ondi v nedeljo shod, na katerem se je razgovarjalo o prihodnjem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Načelnikom pripravljalnega odbora je bil izvoljen deželni poslanec g. V. Ogorelec. Lepega shoda se je vdeležilo nad 500 vrlih mož! Živel!

(Osebna vest.) Deželni glavar kranjski, g. Oton Detela, je imenovan načelnikom komisiji za pogozdovanje Krasa.

(Pri občinski volitvi) v Škofji Loki je bil izvoljen županom gosp. Val. Sušnik, posestnik in trgovec; svetovalci so gg.: Niko Lenček, c. kr. notar; Al. Krenner, tovarnar; Avg. Sušnik, posestnik in trgovec; Fr. Kašman, posestnik. — V Adlešicah je izvoljen županom deželni poslanec g. N. Dragoš, svetovalca sta N. Adlešič in J. Požek.

(Vozni red gorenjske železnice) se od 1. junija naprej nekoliko izpremeni. Dobajali bodo v Ljubljano s Trbiža vsak dan štirje vlaki na južni kolodvor, in sicer ob 5. uri 55 minut zjutraj, ob 11. uri 34 minut dopoludne, ob 4. uri 55 minut popoldne in ob 9. uri 27 minut zvečer. Odhajali pa bodo vlaki iz Ljubljane na Gorenjsko ob 6. uri 38 minut zjutraj, ob 11. uri 55 minut dopoludne, ob 4. uri 11 minut popoldne in ob 12. uri 5 m. po noči.

(Iz Cerkelj na Gorenjskem) se nam poroča: Dne 27. maja zjutraj ob dveh je gorelo v Dvorjah. Uničeni ste dve postopji, zgorelo je tudi nekaj prašičkov. Zažgala je hudobna roka. Začelo je goreti tudi že sv. Florijan dan, pa so o pravem času opazili in pogasili.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Začasni učitelj pri Sv. Gregoriju, gosp. P. Pogačnik, je dobil stalno službo na Čatežu; stalni učitelj v Petrovovasi, gospod J. Kalan, je dobil stalno mesto v Šmihelu pri Žezemberku; učiteljica gospd. Karolina Bervar je v Skocejanu stalno nameščena. Drugo učiteljsko mesto v Starem Trgu pri Črnomlju je dobila gospa Zupaneč-Bregar.

(Ogenj.) Z Radovice se nam piše: Nismo še pozabili velikega predlanskega požara v naši vasi, niso se še rane zacelile, vsekane nam po silnem ognju, in že smo bili danes dne 20. maja v veliki nevarnosti, da nam pogore ostale hiše. Ob 9. uri pričelo je goreti v svinjaku tik hiše. Na srečo je bilo vreme mirno. Na glas zvona so ljudje prihiteli in pogasili že gorečo streho. Da se viže hiša, bila bi Radovica danes žalostno pogorišče.

(Ogenj v Davči.) Iz Sorice se nam poroča, da je 25. maja zjutraj ob 8. uri, začelo goreti na hlevu pri Francetu Preželjnu v Davči. Ogenj mu je upepelil gospodarsko poslopje in tudi hišo. Škode cenijo nad 2000 gl. Zgorela so štiri teleta in trije prašiči; tudi drugo živino so hudo opečeno komaj rešili. Pogorelec je bil zavarovan pri banki „Slaviji“ za 1000 gl. Sodijo, da je zažgala zlobna roka.

(Nameščen) je č. g. dr. Ivan Krek za kapelana v Ribnici.

(Pri občinski volitvi v Cirknici) dne 24. t. m. so bili izvoljeni gg.: Ivan Žitnik za župana, za svetovalce Alojzij Pogačnik, France Šerko, Jos. Milavec, Janez Petrovčič, Jernej Debevec in Jernej Trebar.

(Dávica) močno razsaja v Nov. Oselici. Od 1. februvarija do 10. t. m. je umrlo 41 oseb za to boleznijo. Pred kratkim je ponehala, a se je zopet prikazala.

(Umrli) je te dni v Komendi pri Kamniku Jurij Mejač, stari oče vrlega narodnjaka Andreja Mejača. Ranjki se je rodil leta 1800, torej je dosegel visoko starost 92 let; bil je mož stare korenine ter vedel mnogo zanimivosti iz francoskih časov. N. v m. p.!

(Premovanje.) Iz Slavine se nam piše: Dne 18. maja je bila tukaj delitev J. Kalistrovih primij živinorejem slavinske fare za dveletne junice. Kakor druga leta se je tudi letos pripeljalo dosti lepe mlade živine na ogled in izbor. Prejeli so: J. Bole iz Koč 30 gld., Mat. Penko iz Gradca 15 gld.; po 7 gld. 50 kr. pa so dobili: Matija Debevec iz Matenje Vasi, Gašpar Bole iz Koč, Matija Žele iz Radohove Vasi, Simon Zofran iz Hrastja, P. Žele iz Št. Petra, Martin Milharčič iz Žej, Anton Kristan in Jože Čelihar iz Selca.

(V Gor. Gradu) je za župana izvoljen gospod I. Hren, za svetovalca pa g. dr. Slander in gospod Fr. Pintar.

(V tržaški škofiji) bode mil. g. škof delil svetoharmo: Dne 29. maja na Repentabru, 30. maja v Tomaji, 31. maja v Avberji, 1. junija v Divači, 2. junija v Rodiku.

(Nesreči) Iz Podzemlja se nam piše: Dne 1. maja je utonil v Lahinji na Belokranjskem nad 70 let stari mož J. Krbavec iz Kloštra občine Gradac. Mož se ga je bil nalezal in po noči po neprevidnosti se zmotal v globoko vodo. Ker so ga drugi dan domači pogrešali, so precej sodili, da je moral zabresti v vodo. Iskali so ga, pa vse brez uspeha, ker je bila voda velika in kalna; našli so ga še le 15. maja. Bog nas varuj nagle in neprevidne smrti! — Praznoverni ljudje so siromaka dolžili, da je on kriv, ker imamo tako nestanovitno in deževno vreme. Zdaj so p. nesrečenca spravili pod zemljo, pa vendar še nimamo stanovitnega vremena. — Iz Polhovega Gr. dca se nam poroča, da je pred par tedni 21letni Matej Krvina z Babine Gore šel na Tabor, staro trdnjavo, kamor hodijo fantje navadno ob nedeljah igrati. Krvina je hodil po starim zidovju, kar se mu utrga zid pod nogami ter pade do 100 sežnjev globoko. Ljudje so slišali padec do Dvora skoraj četrt ure daleč. Nesrečnej se je močno otokel, in nevarno poškodoval.

(Tatvina.) Iz Hinj se nam poroča: Janezu Kouté tu z Zvirčega št. 41. sta bila v noči od 12. na 13. dan maja iz hleva ukradena dva konja. Jeden je rujav ter ima kratek rep, drugi je topolove barve — ni prav bel, pa tudi ne zelen — po hrbtu od pleč do repa ima temno liso, obe pleči ste bolj črnikasti. Oba konja imata grivi oguljeni od komata. — Jožefu Škufci z Zvirčega št. 39. pa je v noči od 14. na 15. dan t. m. ukraden 2letni črn žrebec, kateremu nad repom manjka nekaj dlake; visok je okoli 14 pestij. Ljudstvo méni, da so

cigani izvršili to tatvino. Kdor zasledi te konje, naj jih smatra za ukradene ter naj to blagovoli naznaniti krajni gosposki, da bota okradena kmeta mogla nazaj dobiti svoje blago.

(Tržna cena v Mariboru) Pšenica 6 gld. 85 kr. do 7 gld., 15 kr., rž 5 gld. 40 kr., do 70 kr., ječmen 5 gld. 5 do 20 kr., oves 3 gld. 15 do 35 kr., kuzuza 4 gld. 80 kr. do 5 gl., proso 5 gld. 20 do 40 kr., hajdina 5 gl. 20 do 30 kr., fižol 4 gld. 60 kr. do 5 gld. 60 kr., vse po hektolitr.

Svarilo za posestnike. Noben posestnik, predno si naroči kak kmetijski stroj ali orodje, naj ne zamudi naročiti si najnovejši katalog pri tvrdki Ignaz Heller, Dunaj Praterstrasse št. 78, ki je pri nas na dobrem glasu. Kakor razvidimo iz nam d šlega novega kataloga te tvrdke, je ta zopet uvela več novih stvarij, ki bodo gotovo jako zanimale vsakega posestnika. Omeniti so mej drugim mlatilnice po novih modelih, rezilnice za krmo v dosedaj dosegljivi popolnosti, popolnoma novovrstne patentovane stiskalnice za sadje in grozde, najmanjše vrste, pa tudi za največje pridelovalce katere najdemo zaznamovane v katalogu stiskalnic po 20—4000 gld. Tvrdka Ig. Heller na Dunaju je jedina v Avstriji, ki prodaja take stroje. Kar je še posebno omeniti, so novovrstni Hellerjevi posebni mlinci za moko s kameni, z močno sitnico in z drobno sitno napravavo za ročno vršbo, pa tudi za največje mlince, ki se ne smejo zamenjati z drugim; iz več strani poučujatimi nepopolnimi mlinci, in s tem je odpomagano nedostatku takih strojev za manjše in srednje posestnike, o čemur se je večkrat pritoževalo. Varovati se je pa pred ponaridbami. Firma Ig. Heller na Dunaju, Praterstrasse št. 78, je znatno znižala cene za one kupovalce, ki jih pri njej neposredno naročé, tako, da se pri tej firmi kupuje ceneje, kakor kjer si bodi, in tudi z zanesljivo realnim jamstvom. Ta tvrdka odgovarja na pisma v onem jeziku, v katerem so pisana, in pošilja obširne slovensko-nemške kataloge na zahtevanje hitro, zastoj in franco.

Tržne cene v Ljubljani

dne 28. maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica hktl.	7 20	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež, "	5 80	Surovo maslo, "	— 72
Ječmen, "	4 23	Jajce, jedno "	— 2
Oves, "	2 77	Mleko, liter	— 8
Ajda, "	5 80	Goveje meso, kgr	— 62
Proso, "	4 71	Telečje "	— 56
Koruzna, "	4 60	Svinjsko "	— 64
Krompir, "	3 21	Koštrunovo "	— 40
Leča, "	11 —	Pišanec	— 60
Grah, "	10 —	Golob	— 18
Fižol, "	10 —	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	— 86	Slama, "	2 14
Mast, "	— 66	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 60
Špeh svež, "	— 56	" mehka, "	4 60

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 15. junija. zvečer.

Loterijske srečke.

Line	28. maja:	14,	69,	11,	59,	89.
Trst	28. maja:	68,	56,	64,	12,	82.
Praga	18. maja:	27,	3,	21,	46,	30.

Primerna darila za Binkošti

priporoča uljudno

Fran Čuden,

URAR.

prej. **J. GEBA,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje **velike izborne zaloge** najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih poltiratih omnicah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

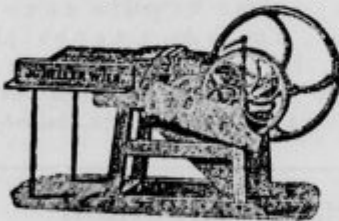
Najfinije nikelne ure	od gl. 3 80 do	6 —
" srebrne ure s ključem	" 7 50 "	10 —
" srebrne remontir - ure	" 7 50 "	12 —
" iste z dvojnim oklepom	" 9 — "	18 —
" zlate ure za dame	" 16 — "	35 —
" zl te ure za gospode	" 24 — "	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldruge leto jamčim. — Cenjeni naročniki se morajo prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vžite temu, da **prodajem dobro blago za res nizko ceno.**

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-4 205 38 8

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franco.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice, mline za sadje, stiskalnice za sojce in vino, za gronje, kakor vse druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. priporoča v najnoviji in najboljši obliki, po ceni.

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 78.

Ilustrovani zapisi in pobralna pisma v hrvaškem, nemškem, italijem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Čas za poskušanje — garancija, ugodni pogoji.

Zopet znižane cene!

Cenilniki zastonj in franco.

Največja zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se (1410) dovoljujejo. (30-40)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno trajno in ceno

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja med boleznijo in osmrtni najine preljubljene hčerke **FRANJICE ROBIČ,** kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri sprevodu, izrekava visoko častitima duhovnikoma, prijateljem in znancom svojo najtoplejšo zahvalo.

Ivan in M. Robič
Zalužica, roditelja.

Kmetovalcem, kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovemu uspehu omu gospodstvu, priporočamo knjžico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava
Spisal *Iv. Belce,* župnik

Cena 20 kr., po pošti 23 kr., da b'va se v Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

Ilirube mliti

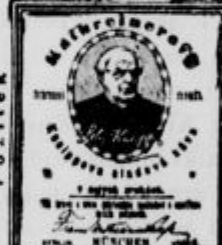

5 minut variti

Kathreiner'ovi tovarny na sladovon kávu

Berlin-Mnichov-Videň

Čdravi

Posiłek

Uspora

Najlepší přísada ku kávu

Kathreiner'ova

Kneipp'ova Sladová káva.

Jediná sladová káva s chuti a vuni pravé zrnkové kávy.

Restoracna, posej v pšedních hotelách a kafejních místech zraklav

K dostání ve všech obchodních kolonálních a drozaví

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisni slikar,

v Ljubljani, na Bregu št. 6.

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, posebej se priporoča gg. obrtnikom (rokodelcem) v izvršitv imenskih in raznih napisov. Dela solidno, trajno in cene nizke.

Proč z navadno kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika
Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Bodenskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik **Kneipp** se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živec, ker je strupena, ter izvaja se druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima **veliko redilno moč**, pomiri živec, in je dosti **boljši kup**. Komur bi se ta kava ne zdelala dovolj okusna, naj jej primeša nekoliko

OCHRANNA-ZNÁMKA.

Seb. Kneipp.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirvoglati in rudeči, **bratov Ölz, varnostna marka, ponovica, podoba in podpis župnika Kneippa.** Ölzovala kava nosi ime in ponovo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekomorsko blago. — V Ljubljani pri: Jegliču & Leskovicu, F. S. Rojniku in M. Wagnerjevi vdovi. — Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošiljamo v zavojih po 4¹/₂ kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo
v Bregencu. (20—15)

131

!! Popolni molitvenik !!

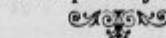
Pot v nebesa

ali
življenje udov III. reda
sv. Frančiška Seraf., ki
med svetom živijo.

Spisal

O. Nikolaj Mežnarič,
frančiškan v Mariboru.

IV. neizpremenjeni natis.

V Ljubljani, 1892.

Založila „Katol. Bukvarna“
Tisk „Katol. Tiskarne“.

!! Zna tretji red !!

554 strani, v usnji vez. gid. — '90, z zl. obrezo gid. 1'20.

Med slov. molitveniki najpriljubljenejša knjiga; njena nizka cena jo priporoča v obilno razširjatev temveč, ker so vse druge knjige III. reda razprodane.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 39 zobozdravnik (5)

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Špitalske ulice v Ljubljani.

Usojam si veleccenjenim svojim odjemalcem in slavn. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem **zaključil razprodajo** ter se oskrbel z **novim blagom**, kakor je: **izvanredno lepo** in **ceno blago** za ženske obleke, **pristni kreton** za prati, vsakovrstno

blago za moška in ženska oblačila iz pristne volne izdelano, **najlepši svileni in volneni roboi** vse v največji izberi in zanesljive kakovosti. — Prav posebno opozarjam, da se bodem zadovoljil v bodočnosti z **najmanjšim dobičkom** ter cenj. odjemalcem **vračunil vedno le najnižjo ceno** navzlic dobremu, **trpežnemu blagu** in točni postrežbi. — Priporočam se v mnogobrojni nakup velespoštovanjem

R. MIKLAVC.

Špitalske ulice v Ljubljani.

50 12-3

Vse rabljene

pismene marke

kupuje vedno **G. Zechmayer,**
Norenberg (Nürnberg). Obrazci
zastonj. 20—15

Kalan:

POVESTI,

slov. ljudstvu v pouk in zabavo.

Drugi zvezek izšel je pred kratkem in se dobiva v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni komad po **20**, po pošti **23** kr.

Koverte s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Zadnja cena.

Zadnja cena.

Tinkturo za želodec

pripravljiva lekarnar **Gabrijel Piccoli**. 261 1

Ta tinktura za želodec je sredstvo, ki lahko vendar zdatno krepča opravi prebavnih organov in pospešuje odprt život. Dr. Hager, doktor filozofije in medicinske itd. itd. v Frankobrodu n. O., in prof. Knapitsch, razpršeni sodnijski kemik v Ljubljani, sta to tinkturo za želodec kemično analizovala in soglasno našla, da ni drastično sredstvo.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček z 12 steklenicami stane gld. 1.36, s 24 gld. 2.60, s 36 gld. 3.84, s 44 gld. 4.26, 55 steklenic tehta 5 kilg s poštno težo in velja gld. 5.26. 110 steklenic gld. 10.30. Poštno plača vedno naročnik. — 1 steklenica 10 kr.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo.

Najnižje cene

Preobleke, Popravila, L. Mikusch, kovarna delnikov, Ljubljana, Mostni trg 15.

18 21-8

Posedni vlak

po zelo znižani ceni

pelje d. č. 25. junija t. l. iz Spodnjega Štajerskega in Notranjskega na

Sv. Višarje in k Mariji Pomagaj na Brezje

Vsakošna pojasnila o tem in o voznih listkih daje radovoljno potovalni odbor v Ljubljani, Marijski trg št. 1, kjer naj se javijo tudi prijatelji prodaje voznih listkov. (1)

Jelenov zob

v srebru 75 kr., z gamsom gld. 1.25.

Absoluten vspeh.

6-4 Zaspanje izključeno!
Cena gld. 2.25, s koledrom gld. 3.05.

Po noči sveteč cifernik

70 kr. več, ravno tak koledarski budilnik, s ponoči svetlečimi ciferniki, z nizkim zvonom, montiran, gld. 4.75, primakakovost gld. 5.75.

Novost, štirioglaste kasetne oblike, z niklastim okovom, pozlaena, bogato izdelana skoro 28 cm visoka ura z budilom, z bitjem $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, cena gld. 9.—, brez bitja gld. 5.—. **Ura s kukovico,** bije $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, cena gld. 7.—, s umetno izdelani omarič gld. 9.—, s kukovico prepelico in repetiranjem, bogato izrezana gld. 18.50.

Kovinska trpežna ura za gospode, odprta, masivni okrov iz nov. srebra gl. 5.50, z dvojnimi okrovi gl. 7.50.

EMIL MAYER,

161 Dunaj, I., Deutschmeisterplatz 4. 10-10

Vse proti dveletnemu jamstvu, tovarniški ceniki zastonj.

Ces. kralj. privil. zavarovalna družba

„Avstr. Phönix“

na Dunaju.

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo skupaj čez

= 4,500.000 gold. avstr. velj. =

Družba zavaruje

proti škodi po toči

na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.

Pogoji so dokaj ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati: ako bi zavarovaneec ne mogel zavarovalnine takoj plačati, počaka se celó do četve. — Škode se hitro in pošteno cenijo in precej izplačajo.

Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, obrne naj se na glavno zastopstvo v Gradcu, katero daje radovoljno vsakošna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa na

glavno zastopstvo v Ljubljani

(zastopnik Josip Perhanc)

Šolenburgove ulice števil. 3.

(3-2)